

Односите меѓу Македонија и Косово би можеле во наредниот период да се движат по истата линија по која сега се движат релациите меѓу Скопје и Атина. Иако станува збор за сосема различен проблем во општењето меѓу двете земји, сепак развојот на настаните ќе биде ист. Уцени, ултиматуми, притисоци, можеби и закани во помек облик.

Косово е нервозно од ставот на официјално Скопје сè уште да не ја признае новоформираната држава на Балканот. Приштина уште повеќе е револтирана од фактот што албанските политички партии во Македонија досега доволно не ја притиснаа македонската Влада да се изјасни по тоа прашање. И покрај тоа што последниве месеци двете партии на Албанците во земјава најголем дел од своето време за изјави преку медиумите го трошат со повици до Груевски да го признае протекторатот, сепак тој труд не вроди со плод. Македонија не добива ништо за возврат од евентуалната одлука да го признае постоењето на Косово како нов државотворен субјект на овие простори. Македонија не го добива ниту она малку што е оптимално и што рамноправно ѝ следува во едни такви нови релации.

Приштина бара признавање на нејзината независност од Македонија, но за возврат таа не сака да ја признае државата под уставното име. Изговорите на Хашим Тачи дека тој само ја следи политиката на Вашингтон и на Брисел по тоа прашање не држи вода. Ако навистина ги следи Американците, како што тврди, тогаш без размислување Тачи и неговата владина дружина треба да ја признаат македонската држава така како што бараат Македонците. Но, се поставува прашањето дали навистина Косово има желба тоа да го стори? Дали постоењето на Македонија како Македонија се вклопува во доктрината, која ја имаат зацртано албанските лидери на Косово, а која досега не се покажа како позитивно наклонета кон нашава земја?

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

ГРЧКО-КОСОВ УСТАВНОТО И

Многумина мислеа дека косовското прашање ќе биде затворено тогаш кога новата држава ќе биде призната од САД и од земјите-членки на ЕУ. Најголем број од земјите кои досега го признаа суверенитетот на протекторатот се токму тие. Но, проблемот и натаму останува отворен. Четириесеттината држави кои го преземаа дипломатскиот чекор да ја признаат независноста на Косово очигледно дека не се доволни за полна сувереност на Приштина. Стратегијата кон која во меѓувреме прибегна Белград не ја остави мирна меѓународната заедница. Поткрепена од поддршката на Москва, српската дипломатија остро работи на процесот за поништување на, според неа, нелегално прогласената и призната независност. Дел од земјите во регионот го признаа Косово, но поголемиот дел од нив сè уште не попуштаат под западниот притисок да го сторат тоа. Романија неколку пати соопшти дека нема намера да ја признае Приштина, исто така, Босна е против, Црна Гора е поделена, Македонија во огромно мнозинство е против (освен албанската заедница). Како и да е, и во наредниот период косовскиот случај ќе биде камен на сопнување меѓу балканските народи. Неговата недореченост остава простор за нови затегнатости, недоразбирања и меѓусоседски провакации. Прототипноста на случајот,

како што белосветските патници го опишуваа, излезе од предвидените рамки, па како таков уникат почна да се преповторува и во други кризни региони во светот кои се со слична проблематика. Поради тоа, токму од таа уникатност денес се плашат и Босна, и Црна Гора, и Македонија. Сите овие поранешни југословенски републики во своите територијални рамки содржат барем по едно свое Косово. Бошњациите се плашат од издвојувањето на Република Српска од федерацијата, како и од обидот на Хрватите да создадат свој ентитет. Големото процентуално малцинство Срби и желбата на Албанците да ги поврзат нивните области со Косово, исто така, ја вознемируваат власта во Подгорица. Македонија со дваесеттината проценти Албанци, кои ја негуваат идејата за автономија во западниот дел од државата, знае дека утре или задутре еден непромислен потег во контекст на Косово може скапо да ја чини. Затоа Балканот денес е поделен во поглед на косовскиот случај. Поделен е и светот. Која страна да се избере во моментот тешко е да се одговори, но секако дека идните чекори на македонската власт треба да зависат и да бидат водени од националните интереси и од потезите кои ќе доаѓаат од Косово. Досега мудро и тактички се игра на тој терен.

отвори евроатлантската перспектива за двете земји, за мир, стабилност и регионална соработка.

Хашим Тачи

Ставот на Косово во врска со името на Македонија е во согласност со ставовите на САД и на ЕУ. Косово е дел од меѓународната заедница и ставот на оваа заедница истовремено е и став на официјална Приштина. Ние ќе го поздравиме македонското признавање на Косово, а тоа ќе биде во заеднички интерес за двете држави и нивните граѓани. Значајно е дека тоа признавање не само што ќе ја продлабочи соработката меѓу нашите држави, туку и ќе ја

СРБИЈА НЕ Е ПРИЧИНАТА ЗА МАКЕДОНСКОТО НЕПРИЗНАВАЊЕ НА КОСОВО

Погрешни се мислењата на некои дипломати, политичари и аналитичари дека Македонија не го признава Косово заради наводно блиските односи кои ги има со Србија. Блискоста со Србија е нарушена неколку пати досега со иредентистичката политика која официјален Белград ја пропагирал кон Македонија. Непризнавањето на Македонската православна црква и делумното расположение на српскиот народ во облик на солидаризирање со Грците околу спорот со името, се доволни факти кои укажуваат на тоа дека Македонија нема потреба да избегнува признавање на Косово заради Србија. Не-

СКА СПРЕГА ПРОТИВ МЕ НА МАКЕДОНИЈА

МЕЃУ ДРСКАТА ПРОПАГАНДА И ФЕР ПОЛИТИКАТА

Грција почна многу позаинтересирано да ја следи надворешната политика на Косово. Се разбира, покрај другите нешта, за Атина се најинтересни односите на Приштина со Скопје. И тука грчката дипломатија сака да наметне свој поглед. Залажувајќи ги политичките елити на Косово со некаква економско-политичка помош, таа настојува да ги натера властите во Приштина кон Македонија да постапуваат согласно грчката стратегија. И Хашим Тачи така се однесува. Дека тоа е штетно по актуелните и идните состојби за неговата полудржава ретко кој го предупредува, но важно типот тера напред. Косово заборава дека Грција има одлична братска врска со Србија, па оттука тешко може да се поверува дека Атина има добри намери кон приштинските власти. Таа само ги искористува другите за сопствените интереси. Како и да е, грчко-косовската оска

моментно функционира. Косово е заложник на својата непотврдена државност, па оттука ќе мора да почне да ги голта кнедлите кои му ги наметнуваат, доколку сака некаква посветла иднина. Но, притоа не треба да се заборава дека лажните пријатели носат само зло, а искрените соработка и просперитетна иднина. Оттука, Косово треба да избере меѓу дрската пропаганда на Грција и фер политиката на Македонија. Зарем треба да се размислува?

признавањето на косовската независност е последица на националните, државните и стратешките интереси на државата. Македонија досега не го призна протекторатот затоа што тоа се вклопуваше во рамките на сопствениот бенефит, а не заради тоа што наводно не сакала да го повреди српското достоинство. Ако одиме по таа линија, тогаш македонското достоинство досега неколку пати беше повредено од страна на Србија, а ниту еднаш обратно. Затоа размислувањата во таа насока се обични небулози. Односите меѓу Скопје и Белград не се на исто ниво како пред десеттина години. Владите на двете земји комуницираат со намалено темпо, отсутствуваат геостратешки планови, постои помала заинтересираност за заеднички проекти. Едноставно, не е како што беше. Дополнителна тензија создаде Српската православна црква, која преку Зоран Вранишковски се обиде да воспостави своја црковна експозитура во Македонија, со која го негирал постоењето на МПЦ. Тој чин ги оддалечи и двата народа. Го нема веќе она старото браќа Срби и браќа Македонци. Или доколку го има, не е кажано со толкава љубов и почитување, туку повеќе како реторичка навика во меѓусебните контакти и разговори.

Испречувањето на косовскиот случај во односите меѓу двете држави не при-

донесе за помрднување на нивото на односите. Своевремено во белградските кулоари Македонија беше наведена како прва земја која ќе го признае Косово, како држава која е само извршител на западните нарачки. Беше потценувана и исмевана за некој чекор, кој не беше ниту преземен ниту, пак, беше дадена најава дека тоа ќе се случи. Поминаа неколку месеци од самопрогласената независност на Косово. Македонија сè уште го нема признато. Србија и натаму nonшалантно се однесува во многу нешта кон Македонија, почнувајќи од Црквата до идентитетот на Македонците. Колку и да се демократизираа, сепак Србите сè уште не ја напуштија големосрпската Шешељовска доктрина, во која повеќе не веруваат ниту неговите довчерашни најблиски соборци, Николиќ и Вучиќ.

КОИ СЕ ВИСТИНСКИТЕ НАМЕРИ НА КОСОВСКИТЕ ВЛАСТИ КОН МАКЕДОНИЈА?

Ако Македонија или, пак, Црна Гора ја признаат независноста на Косово, само ќе придонесат за дестабилизација на Србија. Тоа Србија не би можела да го прими без каков и да е одговор. Секако, ние веќе нема да водиме војни. Ние никогаш нема да дестабилизираме други држави, но ќе се однесуваме како достоинствена земја, која го брани својот дигнитет и својот интегритет. И поради тоа мојата молба до македонското и до црногорското раководство е да ги земат предвид овие работи. Во разговорите со Црвенковски и со Вујановиќ тоа го кажав многу отворено и многу коректно.

Борис Тадиќ

Мислам дека со признавањето на Косово од страна на Македонија, трговската размена меѓу двете земји значајно ќе се зголеми. Самиот факт што Македонија ќе отвори амбасада во Косово и обратно, ќе доведе до заемно зближување на двете земји. Трговската размена би требало да се зголемува, а со тоа и економскиот развој. Ова значи дека се очекува македонски бизнисмени да дојдат во Косово и да инвестираат, но и косовски бизнисмени да заминат во Македонија и да инвестираат.

**Хајдар Грезда,
Министерство за трговија
на Косово**

ПРИЗНАВАЊЕТО НА КОСОВО - УСЛОВ ЗА ВЛЕЗ ВО ЕУ!

Во последно време сè погласни се најавите на западните дипломати и аналитичари дека пред Србија ќе биде ставен уште еден од низата предуслови и предизвици доколку сака да биде европска земја со европски вредности. Нејзиното членство во ЕУ ќе биде условено со признавање на независноста на Косово. Значи, Белград ќе мора да ја признае самостојноста на својата покраина, доколку сака да биде дел од ЕУ. Тој чин ќе биде многу недостоинствен за еден народ кој се бори за заштита на територијалната целина и историја, но како и вообичаено Европа не признава вредности. Тој услов од индиректен полка станува директен. На Србија ниту еден аргумент не би ѝ одел во прилог. Дури и доколку одлуката на Меѓуна-

родниот кривичен суд, кој треба да ја преиспита одлуката за косовската независност, би била позитивна за Србија, таа не би влијаела на ставот на Вашингтон по тоа прашање. САД не ја признаваат надлежноста на Меѓународниот суд, па оттука потенцијалната победа на Србија пред Трибуналот не би променила многу, барем според западните мислења. Во овој корпус на услови и препораки може да се согледа една интересна димензија. Доколку на Србија ѝ се наметнува директен услов да го признае Косово ако сака во ЕУ, тогаш тој услов или правило уште повеќе би важел за оние земји апликанти кои сè уште не го признале и не сакаат да го признаат.

Меѓу нив е и Македонија. По осумте точки од реформите на Рен и решавањето на проблемот со името со Грција, ќе ни се наметне уште еден услов, а тоа е безусловно признавање на косовската независност. Се разбира, ако во меѓувреме не го признаеме.